

kunne øve Indflydelse over Personer i en vid Omkreds, og jeg fortaenter dem ikke deri; thi det maa Sagen seer reent menneskelig være meget behageligt for den menneskelige Følelse at kunne udøve en laadan amaribende, eller sin egen Mening gavnlig Indflydelse; men paa den anden Side er det ogsaa naturligt for den menneskelige Følelse at de der ere under for dem ubehagelige Indvirkninger af denne Indflydelse, gjerne ville have dette fra Fortiden overleverede, men vist forelede, Forhold forandret. Derfor er jeg bange for at § 9 skal blive benyttet til Bestræbelser for at beholde Godscomplexer laasede, og den samme Indvending har jeg mod Forslaget under Nr. 78, der omhandler Tilladelse til at benytte Fideicommisscapitaller til Kjøbet af Fæstegaarde, saaledes at disse ved Hjælp af dem kjøbe Gaarde uden videre istedetfor Capitalerne træde ind i Fideicommissiernes eller Lehnens Substant, idet jeg frygter for, at der gjennem dette Forslag gaabes en for let Vej for Lehnbesidderne til vedblivende at være første Stykker over et større Gaardcomplex i den Ggn, hvor deres forskjellige Hovedgaarde ligge. Da jeg har Ordet, skal jeg dog tillade mig at bemærke, at naar jeg her stemmer for, at § 14 skal udgaae, saa er det i Consequents med det Forslag, jeg havde stillet under Nr. 6, og skulde det erede Thing, ikke komme tilbage til en anden Anskuelse om dette Forslag under Nr. 6, saa følger det af hele den Maade, hvorpaa jeg berøtter Sagen, at jeg paa et senere Stadium maa følge den erede Forslagsstiller, det erede Medlem for Evendberg Amts 3die Valafreds, og holde paa Bevarelsen af § 14. Det Samme gjælder tildeels med Hensyn til Forslaget under Nr. 50, hvorimod jeg er enig med mig selv om paa ethvert Stadium at stemme for, at § 9 udgaaer, som for, at de to sidste Stykker af § 8 udgaae, eller med andre Ord for, at Forslagene under Nr. 51 og 52 samt Nr. 54 vedtages.

Sager: Der har reist sig idag en interressant Discussion om et høist vigtigt Punkt i denne Sag, nemlig om man skal stræbe efter aldeles at tilintetgjøre Muligheden for, at

Gaarde i Fremtiden kunne bortkøstes, eller om man skal gjøre det muligt for Ejerne atter at bortkøste Gaardene, naar de Beskaffende ønske det. Det er meget naturligt, at der er en bestemt Modlætning mellem disse to forskjellige Meninger. Det er meget naturligt, at der siges, at man vilde tabe sit Bortkøst i denne Sag, naar man ikke gik ud fra den Sætning, at Almuevellet forrede Fæstevæsenets Afkøstelse, inæret muligt, men paa anden Side er det ligeaa naturligt, at den erede Ordfører og flere med ham, som fiende Landet, finde det betænkeligt, at Luffe Afgangen for, at kunne sætte i Fremtiden, thi der er mange Bønder rundt omkring paa Godserne, som kunne ønske at have Balget mellem at blive Selvere eller Fæstere. Hvad der imidlertid det Hele taget mangler os her, er en nøiere Kundskab til den Sag, hvorom der er Tale. Vi vide nok — og vi have jo nylig faaet Sikkerhed i den Henseende — at der er circa 51,000 Tønder Hartorn, som ere underkastede Fæstebøng. Vi kunne ogsaa omtrent regne os til, at hver Tønde Hartorn har en Værdi af 3,000 Rd., — selv om den var noget mindre, gjør det Intet til Sagen — og gaar vi ud deraf, saa har altsaa den fæstebøngige Jord en Værdi af 150 Millioner Rd. Efter det oprindelige Forslag skulle altsaa 50 Millioner Rd. efterhaanden indbetales i Statskassen, og 100 Millioner Rd. være den Sum, som Godsejerne skulde beholde. Det er jo en meget betydelig Sum, men nu er Spørgsmaalet: Hvorhen gaar for Tiden de 4 pCt. Rente af disse 150 Millioner Rd., som Bønderjorden er værd i Handel og Vandel; hvormed gaar der deraf til Godsejerne og hvormed til Fæstterne? Det veed man ikke for Landet i det Hele taget. Jeg veed det meget nøie for den Kredse-Beskyttende, hvorfra jeg er. Jeg har nemlig ikke kunnet forlade min Valafreds og Jurisdiction, uden at være strengt tilbunds i dette Spørgsmaal, idet jeg tænkte mig Muligheden af, naar vi kom sammen her paa Rigsdagen, at Andre kunde medbringe en lignende Kundskab fra de Kredse, som de repræsentere. Naar den erede Ordfører har benyttet sig af en mindre Deel af Fæstterne, paa et